

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”

<https://www.facebook.com/profile.php?id=161037521061610>

“Equality and Justice”

स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

PATIALA

On line paper

09 ਜਨਵਰੀ 2026

ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ

“ਰੋਜ਼ਾਨਾ” ਪੰਜਵਾਂ ਸਾਲ

w.e.f. 15 August 2022

ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ | whatsapp. 91-94636-01616 | email. hardipchumber57@gmail.com | ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay 91-9463601616 HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ: ਮੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸਮੇਂ ਲਾਈਵ ਟੈਲੀਕਾਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ਸੁਨੇਹੇ ਆ ਰਹੇ ਨੇ ਕਿ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਗੋਲਕ ਦਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗੇ..ਸਾਰੇ ਚੈਨਲਾਂ ਤੇ ਲਾਈਵ ਟੈਲੀਕਾਸਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦੇ..ਮੈਂ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਪਲ-ਪਲ ਅਤੇ ਪੈਸੇ-ਪੈਸੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਰਹਿਣ..ਮਿਲਦੇ ਹਾਂ ਜੀ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ..ਸਬੂਤਾਂ ਸਮੇਤ।”

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਕੱਤਰੇਤ 'ਚ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਸਰਬਉੱਚਤਾ, ਮਾਣ ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗੋਲਕ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕੁਝ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਜਿਸ

ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਡਿਫ਼ਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨਾਲ ਉਹ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੱਤਰ 'ਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਰਾਜ ਹੈਕੜ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪਤਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਫ਼ਸੀਲ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਖੇ ਸੌਂਦਿਆ

ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕਦੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਵੀਡੀਓ ਦੀ ਫੇਰੀਸ਼ਿਕ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਥਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਲਾਪਤਾ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲਣ ਦੀ ਹੁਣ ਆਸ ਬੱਝੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਲਾਪਤਾ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮੋਰਚਾ ਜਥਾ ਸਿਰਲੱਥ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਬਾਬਾ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2020 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਸਮੇਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਨਾ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਖੂ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਮੋਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਇਕ ਅੰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਨਲਾਇਕੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੋਏ ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਛਪਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦਾ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹੈ, ਉਹ ਕਮਰਾ ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਮਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਰੂਪ ਦੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਵੇਰਵਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਗੱਡੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਛੱਡਣ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਇਹ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਲਾਪਤਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋਏ।

ਬਾਬਾ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਾਪਤਾ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪਰਚੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਰੌਲਾ ਵੀ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਰਚੀਆਂ ਉਹ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਬਾਦਲਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਸਰੂਪ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲਿਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਭੇਟਾ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ 450 ਸਰੂਪ ਕੈਨੇਡਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਬੱਸ 'ਚ ਹੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਗਨ ਭੇਟ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮੋਰਚਾ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰੇ ਫਿਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਮੋਰਚੇ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਗੂਆਂ 'ਤੇ ਰੱਜ ਕੇ ਡਾਂਗ ਫੇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਰੋਲੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਸਾਡੇ ਕਕਾਰ ਰੇਲੇ ਗਏ, ਸਾਡੇ ਪਰਸ ਖੋਏ ਗਏ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫ਼ੋਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਸੱਦਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੰਗਣ ਲਈ ਗਏ ਸੀ।

ਸਤਿੰਦਰ ਕੋਹਲੀ ਸਬੰਧੀ ਬੋਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਹਲੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਬਾਦਲਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਕੋਹਲੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਹੀ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਉਹ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਪੰਥਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਾਪਤਾ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਆਰੋਪੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਗੁਰੂਪੁਰ 'ਚੋਂ ਅਸੀਂ ਲੰਗਰ ਛਕਦੇ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡਾ ਖਾ ਗਏ, ਇਹ ਲੰਗਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਉਸ ਨੂੰ

ਆਪਣਾ ਹੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਔਫ਼ਰਾਂ ਵੀ ਆਈਆਂ ਪਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਝੁਕਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਖੁਦ ਫ਼ੋਨ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਆ ਜਾ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਵਿਕਿਆ। ਮੇਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੋ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਏ ਕਿੱਥੇ। ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਜਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਗਾਈ ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੇਰਾ 328 ਲਾਪਤਾ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਪਤਾ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ 16 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ਼ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ੀਲ ਨਾਗੂ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਨੀਰਜਾ ਕੁਲਵੰਤ ਕਲਸਨ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ 10 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਤੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਤਲਬ ਕੀਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਜੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ

ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅੰਦਰ 20 ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ

ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ।

2019 ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਕਲਰਕ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਹੜੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਉਹ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਵਾਅਦਾ ਨਿਭਾਇਆ : ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਇਆ ਲੁਧਿਆਣਾ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 08 ਜਨਵਰੀ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਮਨਕੀਰਤ ਔਲਖ ਨੇ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਵਾਅਦਾ ਨਿਭਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਨਕੀਰਤ ਔਲਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ‘ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਗਾਇਕ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ‘ਚ ਹੜ੍ਹ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਮਨਕੀਰਤ ਔਲਖ, ਰੂਪਾ ਸੁਹਾਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਵਿਖੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵਿਫਟ ਕਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਆਈ-20 ਕਾਰ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨਕੀਰਤ ਔਲਖ ਨੇ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਰਾਜਨਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਜਸ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਸਵਿਫਟ ਕਾਰ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੀ,

ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਜੁਬਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਈ-20 (i-20) ਕਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 2025 ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਟਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਵੰਡੇ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਮਾਨਸਾ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ, ਜੋ

ਕਿ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਸਨ, ਨੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਮਦਦ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਮਨਕੀਰਤ ਔਲਖ ਨੇ ਉਸਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਗਭਗ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਉਸਨੇ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 08 ਜਨਵਰੀ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ ਬੰਬ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਹਾਈ ਅਲਰਟ ‘ਤੇ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅੱਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਬਾਰ

ਐਸੇਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਪਾਸੇ ਨਾ ਜਾਣ

ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ‘ਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ

ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਬੰਬ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਲਰਟ ‘ਤੇ ਹੈ। ਅੱਜ ਹੀ ਸਵੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮੋਗਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵੱਜੋਂ ਅਲਰਟ ‘ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੱਤਾ ‘ਚ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਦੇਵਾਂਗੇ ਸਜ਼ਾ, ਕਟਹਿਰੇ ‘ਚ ਕਰਾਂਗੇ ਖੜ੍ਹਾ’ - ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਾਜਵਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬਿਆਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 08 ਜਨਵਰੀ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ 8 ਜਨਵਰੀ 2026- : ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਜੰਗ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ‘ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਹੋਣਗੇ। “ਬਾਕੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਨ ‘ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਕਾਰਵਾਈ” ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਤਿੱਖੇ ਤੇਵਰ ਦਿਖਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ‘ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਅਸੀਂ ਬਾਕੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਰਾਂਗੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ

ਕਰਕੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।” ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ‘ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ ‘ਤੇ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸਜ਼ਾ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ‘ਚ ਗਰਜੇ ਬਾਜਵਾ

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਅੱਜ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ‘ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਜੋਸ਼ ਭਰਿਆ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮਨਰੇਗਾ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਮਹਾਰੈਲੀ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 08 ਜਨਵਰੀ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਰੇਗਾ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ “ਮਨਰੇਗਾ ਬਚਾਓ” ਰੈਲੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਇੰਚਾਰਜ ਭੁਪੇਸ਼ ਬਘੇਲ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਅਰੁਣਾ ਚੌਧਰੀ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ

ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿਰੋਧੀ ਦੱਸਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਇੰਚਾਰਜ ਭੁਪੇਸ਼ ਬਘੇਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਮਨਰੇਗਾ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਬਜਾਏ 40

ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ₹4.05 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨਾਲ ਦੱਬੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਇਸ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਨਰੇਗਾ ਸਕੀਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਗਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰੋਟੀ ਖੋਹਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ

ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ‘ਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਸੁੱਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਦ ਹੀ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਆਤਿਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ, ਇਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੋਖਲਾ ਬਿਆਨ ਦੱਸਿਆ।

ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 08 ਜਨਵਰੀ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ (Breaking) ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੇਰੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਮੋਗਾ ਦੇ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਵੀ ਖਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਨੂੰ ਵੀ ਬੰਬ

ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਧਮਕੀ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਚੈਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਰਚ ਮੁਹਿੰਮ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਰੋਪੜ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸ

ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਚ ਮੁਹਿੰਮ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਟੀਮਾਂ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਸ਼ੱਕੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ‘ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਫਰੀਦਕੋਟ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਮੋਗਾ ‘ਚ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਡੇਗ ਸਕੁਆਇਡ ਅਤੇ ਬੰਬ ਨਿਰੋਧਕ ਦਸਤੇ ਵੱਲੋਂ

ਸਰਚ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਈਮੇਲਾਂ ਭੇਜ ਕੇ ਇਹ ਧਮਕੀ (Breaking) ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਮੋਗਾ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਆਰਡੀਐਕਸ ਨਾਲ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਈਮੇਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਈਮੇਲ ਕਿਸ ਨੇ ਭੇਜੀ ਹੈ।

ਰੋਪੜ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੁਰੰਤ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ

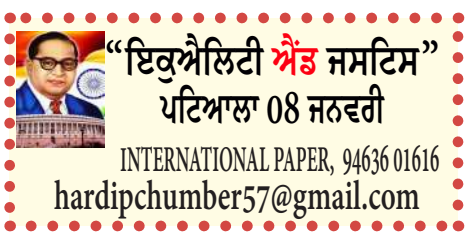
“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 08 ਜਨਵਰੀ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਰੋਪੜ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੁਰੰਤ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ

ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਵੀਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਰੋਪੜ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੁਰੰਤ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ

ਰੋਪੜ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੀ ਭੁਗਤਣ ਆਈ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਕੀਲ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਰੋਪੜ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਪੜ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੌਕੇ ਤੇ

ਪਹੁੰਚੇ ਰੋਪੜ ਦੇ ਐਸਐਸਪੀ ਗੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰੋਪੜ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਬੁੱਧ ਨੇ ਵਰਨਾਸ਼ਰਮ ਧਰਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਬੁੱਧ ਜਯੰਤੀ 19,20 ਅਤੇ 21 ਮਈ, 1951 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਭਲਾਈ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮਹਾਬੋਧੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਬਹੁਤ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਈ ਗਈ ਸੀ।

19 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਜਲੂਸ ਰੀਡਿੰਗ ਰੋਡ, ਬੁੱਧਾ ਵਿਹਾਰ,

ਇਰਵਿਨ ਰੋਡ, ਕਨਾਟ ਸਰਕਲ, ਪੰਚਕੂਆ ਰੋਡ ਤੋਂ ਲੰਘਿਆ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਭਲਾਈ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਨੇੜੇ ਮੈਦਾਨ ‘ਤੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਐਤਵਾਰ 20 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਫਿਨਲੈਂਡ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਾ ਹਾਗੇ ਵਾਲਵਨ, ਬਰਮਾ ਦੇ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਨਾ ਟਿਨ ਮੰਗ ਗੀ, ਸੀਲੇਨ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਾ ਕੁਮਾਰਾਸਵਾਮੀ, ਨਾਗਪੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕੁਲਕਰਨੀ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਡਾ. ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸਭਾਪਤੀ ਜੀ, ਦੇਵੀਓ ਅਤੇ ਸੱਜਣੇ, ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਵਿੱਚ ਦੇ-ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਬਿਤਾਏ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੋਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮਿਲਾਂਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬੋਲਣਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਛੂਤ ਬੁੱਧ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਬੁੱਧ ਜਯੰਤੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਚੰਗਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਰੁਝਾਨ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਲੂਸ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਜੇ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਹੈ।

ਬੁੱਧ ਜਯੰਤੀ ਮਨਾਉਣਾ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਬੁੱਧ ਜਯੰਤੀ ਤਾਂ ਹੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦਾ ਪਤਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਚਾਰ ਵਰਨ ਵਾਲਾ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਤਕਰੇ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਤਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਪਤਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਨਹੀਂ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਚਾਰ-ਵਰਣੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ। ਪਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਚਤੁਰਵਰਣੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ‘ਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਇਸ ਚੌਗਠ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਤੋੜਿਆ ਜਾਵੇ, ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਕਿਵੇਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਬਾਰੇ ਨਾ ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਗਲਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਇਸ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਭਾਵ, ਚਾਰ ਵਰਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ

ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੌਰਾਣਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ, ਵਰਣਸ਼ਰਮ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਵੇਂ? ਕਿਉਂਕਿ ਬੌਧੀ ਸਭੂਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਵਰਣਸ਼ਰਮ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਵੇਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਰਵੱਈਏ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਕਾਸ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਗਾ, ਉਹ ਭਿਕਸ਼ੂ ਕੌਣ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਸਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 90 ਫੀਸਦੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਨ। ਕੁਝ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਕਰੋ, ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਕੇਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਜਵਾਬ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਧਾਰਨ ਹੈ, ਵਰਣਵਾਦ ਉੱਤੇ, ਬ੍ਰਾਹਮਣਤੰਤਰ ਉੱਤੇ, ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਵਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਗੰਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਸਹੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵਹਿਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵੀ ਅਹਿੰਸਾ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਵਰਣਸ਼ਰਮ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਲਾਹਣਤਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਦੇਖਦੇ ਹੋ, ਉੱਥੇ ਪਖੰਡ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਨਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸੀਲੇਨ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਮਦਰਾਸ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮੰਦਰ ਜਾਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਸੀ, ਮੈਂ ਵੀ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਹਿੰਦੂ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਆ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਉੱਥੇ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਧੂਪ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦਯੋਗ ਬਣ ਗਿਆ! ਉਸ

ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਦਯੋਗ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਖਾਣਾ ਖਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ, ਦੁਪਹਿਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਕਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਭੋਜਨ ਉਦਯੋਗ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਡੇਢ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਪੈਸੇ ਲਈ ਮੋਹਤਾਜ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੈਰਾਤ ਸਭ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਯੋਗਾਂ ਲਈ ਵੰਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਲੋਕ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਜੈ-ਜੈਕਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ!

ਧਰਮ ਸ਼ੁੱਧ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੁੱਧ ਕਦੇ ਵੀ ਵਰਣਸ਼ਰਮ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਹਾਂ। ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਨਮ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉੱਤਮ ਜਾਂ ਨੀਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉੱਤਮਤਾ ਜਾਂ ਘਟੀਆਪਣ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੁੱਧ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਸਨ। ਜੇ ਲੋਕ ਦੁਬਾਰਾ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਹਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਤੀ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕੋਈ ਜਾਤੀ-ਧਰਮ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਹੱਲ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਪਰ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਾਂਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੱਡ ਮਾਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁੱਢਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਛੱਡ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਾਂਗਾ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਾਹ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ, ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਲਈ ਚੰਗਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ, ਹਾਦਸਿਆਂ, ਲਾਪਰਵਾਹੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ - ਆਸ਼ਾ ਕਿਰਨ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ₹1 ਲੱਖ ਦਾ ਚੈੱਕ ਭੇਟ ਕੀਤਾ

ਵਧਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਤਬਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਖੁਸ਼ਹਾਲ, ਉੱਨਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਯਮਾਂ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਅਸੂਲਾਂ, ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਸਬਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ

ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਨੁਸਾਰ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਆਵਾਜਾਈ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈਲ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਏ ਐਸ ਆਈ ਰਾਮ ਸਰਨ ਵਲੋਂ ਪੀ ਆਰ ਟੀ ਸੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਡਰਾਈਵਰਾਂ, ਕੰਡਕਟਰਾਂ

ਜਾਣ। ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਕਾ ਰਾਮ ਵਰਮਾ, ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਰੈੱਡ ਕਰਾਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਫਸਟ ਏਡ ਸੀ ਪੀ ਆਰ, ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ, ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਸਾਇਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੈਲਪ ਲਾਈਨ ਨੰਬਰ 112/101/108/1033 ਅਤੇ 1930 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਅਸੂਲਾਂ, ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਦੇ, ਜਦਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਸੀਬਤਾਂ,

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 8 ਜਨਵਰੀ (ਤਰਮੇਮ ਦੀਵਾਨਾ) - ਪਿੰਡ ਬਜਵਾੜਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਦੇਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬੱਧਣ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੋਤੇ ਦੇ ਜਨਮਦਿਨ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਜੇਐਸਐਸ ਆਸ਼ਾ ਕਿਰਨ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਕੂਲ, ਜਹਾਨਖੇਲਾ ਨੂੰ ₹1 ਲੱਖ ਦਾ

ਚੈੱਕ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਆਸ਼ਾਦੀਪ ਵੈਲਫੇਅਰ

ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਲੀਨ ਦਰਵੇ, ਜਵਾਈ ਪਰਾਗ ਦਰਵੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਡਵਾਲ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ਸਦੇ ਹਨ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਾਲ ਇੰਚਾਰਜ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸਕੂਲ ਨੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀ ਆਰ ਟੀ ਸੀ ਅਦਾਰੇ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ

ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਸ਼ਿਆਂ, ਹਾਦਸਿਆਂ, ਅਪਰਾਧਾਂ, ਲਾਪਰਵਾਹੀਆਂ,

ਕਾਹਲੀ, ਤੇਜ਼ੀ, ਨਾਸਮਝੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮਿਸ਼ਨ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਵਾਜਾਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮਹੀਨੇ

ਦੌਰਾਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਏ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਅਸੂਲਾਂ, ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਡੀ.ਸੀ.ਯੂ. ਮਾਨਸਾ ਨੇ ਸਾਲ 2026 ਦਾ ਕਲੰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 08 ਜਨਵਰੀ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮਾਨਸਾ () ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਨੂੰ ਮਹਾਜਨ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਮਦਿੱਤੇਵਾਲਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡੀ.ਸੀ.ਯੂ ਮਾਨਸਾ ਨੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2026 ਦਾ ਕਲੰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਲੰਡਰ

ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਰਜ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਵਾਇਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਫਨ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ

ਦੇ ਮੋਬਾਇਲ ਨੰਬਰ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਲੰਡਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਆਮ ਲੋਕ ਫਾਇਦਾ ਲੈ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ

ਦੇਵੇ ਬਿਜਲੀ ਨਿਗਮਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਗਮ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚਣ ਵਿਰੁੱਧ ਕੱਲ 9 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 08 ਜਨਵਰੀ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪਟਿਆਲਾ (8.1.26) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਵਰਕਾਮ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਕੋ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਵੇ ਨਿਗਮਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਵਰ ਸੈਕਟਰ ਸਾਂਝੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਆਫ ਇੰਪਲਾਈਜ਼, ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਦੱਖਣ ਜੇਨ ਦਾ ਧਰਨਾ ਕੱਲ ਮਿਤੀ 9 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ/ ਦੱਖਣ ਦੇ ਦਫਤਰ ਬਾਹਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ

ਕਿਸਾਨ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚਣ, ਰੋਪੜ ਥਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਵਿਖੇ 800 ਮੈਗਾਵਾਟ ਦੇ ਦੋ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਿਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਸੋਧ ਬਿੱਲ 2025 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਵਰ ਸੈਕਟਰ ਜੁਆਇੰਟ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਸਰਵ ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੈਥ, ਸ਼੍ਰੀ ਦਵਿੰਦਰ

ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਪੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਦੇਵ, ਸ਼੍ਰੀ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਨਿਗਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖ਼ਿਲਾਫ ਜੁਆਇੰਟ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 2 ਜਨਵਰੀ 26 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ 6 ਜਨਵਰੀ 26 ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਜੇਨਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ,

ਕਰਵਾਲਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਿਰਤ ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਮਾਨਸਾ, ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸੇਵ ਮੁਕਤ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਘਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੀ.ਬੀ, ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਬੁਰਜ ਰਾਠੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡੀ.ਸੀ.ਯੂ. ਮਾਨਸਾ, ਵਨੀਤਾ ਰਾਣੀ ਮੈਨੇਜ਼ਰ ਕਿਰਤ ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਮਾਨਸਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਹੇਮ ਰਾਜ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡੀ.ਸੀ.ਯੂ. ਮਾਨਸਾ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਗਾਗਵਾਲ ਮੈਨੇਜ਼ਰ ਡੀ.ਸੀ.ਯੂ. ਮਾਨਸਾ ਨੇ ਆਏ ਹੋਏ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ

ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਗੁੜ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੇਲਣਿਆਂ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ 4 ਸੈਂਪਲ ਭਰੇ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 08 ਜਨਵਰੀ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਅੱਜ ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਟੀਮ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਚੈਕਿੰਗ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਅਫਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਵੇਕ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ

ਗੱਜਕ ਦਾ ਇੱਕ ਸੈਂਪਲ ਭਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੁੱਲੇਵਾਲ ਰੋਡ ’ਤੇ ਸਥਿਤ ਗੁੜ ਦੇ ਬੇਲਣਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਗੁੜ ਦੇ ਦੋ ਸੈਂਪਲ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਲੋਹੜੀ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਟਾ, ਗੁੜ ਅਤੇ ਗੱਜਕ ਦੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੈਂਪਲ ਭਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੈਂਪਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਸੈਂਪਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਲਈ ਫੂਡ

ਲੈਬ ਖਰੜ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੈਕਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ FS-SAI ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ, ਵੈਧ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ

ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਦਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੈਰਾਮਾਉਂਟ ਕਲੋਨੀ ‘ਚ 32 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 08 ਜਨਵਰੀ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਵਿਧਾਇਕ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ੰਕਰ ਜਿੱਧਾ ਨੇ ਅੱਜ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 29 ਦੀ ਪੈਰਾਮਾਉਂਟ ਕਲੋਨੀ ਵਿੱਚ 32 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਦਾ ਰਸਮੀ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੱਗੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਦੇ ਬੋਰ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਥਾਨਕ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ

ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਵਿਧਾਇਕ ਜਿੱਧਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਨਿਯਮਿਤ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਰਜ਼ੀਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਪੈਰਾਮਾਉਂਟ ਕਲੋਨੀ ਅਤੇ

ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਮਿਲੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਥੱਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਗਰੂਕ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 08 ਜਨਵਰੀ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਐਸ. ਏ.ਐਸ ਨਗਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਰਜਿੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਕੱਤਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲਸਾ ਦੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਹਿਲਕਦਮੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅੱਜ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੋ, ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੋ ਸੀ, ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲੜਕੀ ਦੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੇ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਤੇ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲਸਾ ਦੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਹਿਲਕਦਮੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅੱਜ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੋ, ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੋ ਸੀ, ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਾੜਿਆ ਜਾਵੇ, ਨਾ ਹੀ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਫੈਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਚ।ਆਈ।ਵੀ ਏਡਜ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਮੁਹਿੰਮ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ

ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਾਲਸਾ (ਡਰੱਗ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੈਵੀਗੇਸ਼ਨ ਡਰੱਗ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਲਈ) ਯੋਜਨਾ 2025 ਅਤੇ ਸਿਹਤ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਐਨ।ਡੀ।ਪੀ।ਐਸ। ਐਕਟ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਪੈਰਾ ਲੀਗਲ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਮੱਗਰੀ ਵੰਡੀ ਗਈ।

ਐਸ ਆਈ ਕਿਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਥਾਣਾ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਐਸ ਐਚ ਓ ਵਜੋਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਚਾਰਜ !

“Equality and justice”
Patiala 08 January
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਤਰਸੇਮ ਦੀਵਾਨਾ) - ਕਸਬਾ ਹਰਿਆਣਾ ਅੰਦਰ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲੋਕ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਥਾਨਕ ਥਾਣਾ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਐਸ ਐਚ ਓ ਕਿਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਕਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਸਬਾ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਕੌਸਲਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ

‘ਤੇ ਹੀ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ‘ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਲੋਕ ਆਪਣਾਂ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ੱਕੀ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇਤਲਾਹ ਤਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੇਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਬਲਟ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ‘ਤੇ

ਪਟਾਕੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਨਚਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਸਬਾ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ‘ਚ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ‘ਚ ਵਿਘਨ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਵਹੀਕਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਕੀ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਗਿਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਸੀ?

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਨਜੀਤ ਤਿਆਗੀ ‘ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ’
ਸੰਸਥਾਪਕ ਤੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰਾ: ਮਿਸ਼ਨ “ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ”
ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ/ ਐਂਮ੍ਰਿਤਸਰ 9814096108

ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਅਕਸਰ ਹੀ ਉਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਗਰਭਵਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੱਜ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਕਿੱਥੇ ਖਾਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਬਿਠਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗ਼ਰੀਬ ਔਰਤ ਗਰਭਵਤੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉਹ ਦੇਖਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਾਡੂ ਵਾਲੇ ਜਮਾਦਾਰ ਦੀ ਪੋਸਟ ਖਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁਸਲਿਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਰਸ ਨੂੰ ਕਈ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਦੋਨੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਦੇਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਡਾ: ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦਵਤਾ ਭਰਭੂਰ ਗੱਲਬਾਤ ਨਾਲ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਰਚੇ 'ਤੇ ਅਫ਼ੂਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬੈਚ ਨੂੰ ਉੱਚ-ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਭੇਜਣ ਲਈ ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਲਈ। ਇਸ ‘ਕੋਲੋਂਬੋ ਪਲਾਨ’ ਤਹਿਤ ੧੯੪੪ 'ਚ ੧੫ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਬੈਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ੧੯੪੬ 'ਚ ੧੬ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਬੈਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਐਮ. ਆਰ. ਬੋਡਲੇ, ਬੀ. ਡੀ. ਖੇਵਰਾਗੜੇ, ਬੀ. ਬੀ. ਕਦਮ, ਏ. ਆਰ. ਕਾਇਲ, ਵਾਈ. ਸੀ. ਗਾਇਕਵਾੜ, ਟੀ. ਬੀ. ਆਵਾਲੇ, ਕੋਲਾਟਾ ਰਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਚੌਧਰੀ ਰੇਅ, ਪੀ. ਕੇ. ਕਾਇਲ, ਐਮ. ਏ. ਕਾਂਬਲੇ, ਡੀ. ਐਸ. ਯੋਜੁਰੀਕਰ, ਐਸ. ਬੀ. ਗਾਇਕਵਾੜ, ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਕੇ., ਐਮ. ਐਮ. ਵਾਨਖੇੜੇ, ਐਲ. ਆਰ. ਬਹਿਰਾ, ਸਿਧਾਰਥ ਮੁਲਾਹਰੀ ਦਿਖਲੇ, ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਬੀ. ਡੀ. ਖੇਵਰਾਗੜੇ ਆਪਣੇ ਖ਼ਰਚੇ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਡਾ: ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਹੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸੀਅਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਓਥੇ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਤੋਂ ਹੋਰਨਾਂ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਾਂਗ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਵੀ ਖ਼ਰਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸੀਅਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਾਬਿਲ ਇਨਸਾਨ ਬਣ ਗਏ ਤਾਂ ਵਾਪਿਸ ਆ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਗ਼ਰੀਬੀ ਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੀ ਦਲਦਲ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਯਤਨ ਕਰਨਾ।” ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਆਪਣੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਉਹ ਗਿਆਨ ਦੇ ਖ਼ੇਤਰ 'ਚ ਡੁੱਬਾ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੇ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ। ਪਰ ਹੋਇਆ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤੇ ਦਲਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਏ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦੋਨੋ ਬੈਚਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਚਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਕੇ. ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਕੇ. ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਾਪਿਸ ਆ ਕੇ ਆਈ. ਏ. ਐਸ. ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਾ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਦੇਵੇ ਬੈਚਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੜ੍ਹਾਕੂਆਂ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਚਕਨਾ-ਚੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦ ਫ਼ਿਓਮਪ;ਜ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ, ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਇੰਨਾ ਕੁੱਝ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀਹ-ਤੀਹ ਦਲਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬਾਬੂ ਤਾਂ ਬਣਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਸ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਬੂਰ ਨਾ ਪਿਆ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਉਥਾਨ ਵੱਲ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ‘ਪੜ੍ਹੋ, ਜੁੜੋ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰੋ’ ਨਾਮ ਦਾ ਅਰਥਭਰਪੂਰ ‘ਮੂਲ ਮੰਤਰ’ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ‘ਸਿੱਖਿਅਤ ਬਣੋ’ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਦੂਜਾ ਆਦੇਸ਼ ‘ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰੋ’ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸਮਝ ਕੇ

ਉਸ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਤੀਜੇ ਆਦੇਸ਼ ‘ਸੰਗਠਿਤ ਹੋਵੋ’ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਹੀ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਭ ਵਰਤਾਰਾ ਦੇਖ ਕੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ੧੮ ਮਾਰਚ ੧੯੫੬ 'ਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਗਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇੱਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ 'ਚ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ “ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ” ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲਈ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹੀ ਪੇਟ ਪਾਲਣ 'ਚ ਮਗਨ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਛੋਟੇ ਤੇ ਵੱਡੇ ਬਾਬੂਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਇੱਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਬੇ-ਸਹਾਰਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੀ ਲੜਾਂਗਾ।” ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ 'ਚ ਵੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਵਾ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਇੱਕ ਅਕ੍ਰਿਤਘਣ ਵਰਗ 'ਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਢੁੱਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ 'ਚ ਦਾਖ਼ਲਾ ਮਿਲਿਆ, ਵਜ਼ੀਫ਼ਾ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਡਿਗਰੀ ਮਿਲੀ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਜਦੋਂ ਇਹ ਭੁੱਖ-ਨੰਗ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਦਿਨ ਕਟੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਥਾਪੜੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵੀ ਮਿਲ ਗਈਆਂ। ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਬਣਦਿਆਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਦੁੱਖ ਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਜਕੜੇ ਕਈ ‘ਲੱਕੜਸਿਰੇ’ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਭੁੱਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਕਿਸੇ ਢੇਰੀ ਬਾਬਾ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਭੇਟ ਕਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਜਾਂ ਦਾਜ ਦੇ ਲਾਲਚ ਕਾਰਨ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੇ-ਲੜਕੀਆਂ ਵਿਆਹ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ 'ਤੇ ਲੋਨ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲਾ ਕੋਠੀ ਤੇ ਫਿਰ ਕਾਰ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖ਼ਪਤਵਾਦ ਕਲਚਰ 'ਚ ਲੁਪਤ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ‘ਖਾਓ-ਪੀਓ ਐਸ ਕਰੋ’ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਦਲੀ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਨਾਬ ਤਾਂ ਗੋਡੇ ਜਾਂ ਮੋਢੇ ਦੇ ਦਰਦ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲਾ ਕੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇਹ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਭ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਇਨਾ ਗਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਣਦਾ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦੁਰਕਾਰ, ਫਿਟਕਾਰ ਜਾਂ ਬਿਪਤਾ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਫਿਰ ਇਹਨਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਹੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਟਾਰਗੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਜਾਂ ਰਾਜਨਿਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਬੋਗਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਦੇ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਕੇ, ਵਰਤ ਰੱਖ ਕੇ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮਾਜ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰਮ ਪਾਲਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵਰਗ ਆਪਣੀ ਜਾਤੀ ਲੁਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਲੋਨੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਹਰ ਬੰਦਾ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਵਾਕਫ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਕਰਕੇ ਚੰਗੇ ਕੇਰਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਰਤਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤਾਂ ਵਾਧੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਗਲਾ ਚੌਂ ਕੁੱਜੇ ਤੇ

ਲੱਕ ਨਾਲੇ ਝਾਡੂ ਲਹਾ ਕੇ ਇਨਸਾਨ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ। (ਤਰੱਕੀ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਜਿਸ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਤਰੱਕੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ‘ਪੇ ਬੈਕ ਟੂ ਸੋਸ਼ਾਇਟੀ’ ਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੁਲਣਾ ਤਾਂ ਉਸ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨਾਲ ਗੱਦਾਰੀ ਹੀ ਹੈ)। ਇਹ ਇੱਕ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਅਨਪੜ੍ਹ ਜਾਂ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖਣ 'ਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਰਾਖਵੇਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਰਕਾਰੀ ਬਾਬੂਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਬਣਾਏ ਪੂਜਾ ਘਰਾਂ 'ਚ ਤਰਾਂ੍ਹ- ਤਰਾਂ ਦੇ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਫੋਟੋ ਲਗਾਉਣ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਖ਼ਪਤ ਕਲਚਰ 'ਚ ਲੁਪਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬਾਬੂ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਸੋਚ ਤੋਂ ਉਲਟ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਰਾਜਨਿਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨਾਲ ਗਦਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਸੋਚ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ੧੦ ਵਕੀਲ, ੨੦ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ੩੦ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਹੋਣਗੇ ਉਸ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਰਫ਼; ਕੋਈ ਅੱਖ ਉਠਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕੇਗਾ। ਲੇਕਿਨ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਗ਼ਲਤ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਜ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਵਕੀਲ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਡਾਕਟਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ., ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ, ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰ ਕੇਵਲ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਬਣੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹ ਇਹ ਕਹਿਣ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਬਣੇ ਹਾਂ ਪਰ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਭਰਮ ਹੀ ਹੈ। ਕੀ ੧੯੫੦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜ ਮਿਹਨਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ? ਜ਼ਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਜ ਕਿੱਥੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ੭੫ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ। ਜਦੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਿਆ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ‘ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਰਚਣਹਾਰ’ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ 'ਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਤਾਂ ਕੀ ਲਿਖਣਾ ਸੀ ਸਗੋਂ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਬਦਨਸੀਬ, ਬਦਕਿਸਮਤ, ਬਦਜਾਤ ਤੇ ਨੀਚ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਕੇ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਗੰਦੀਆਂ ਬਦਸੂਰਤ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ! ਪੁੰਡੂ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਜੋ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕੀਤੀ ਉਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਹਿਰਾਵੇ, ਵਿੱਦਿਆ, ਕਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕੋਠੀ 'ਚ ਪਏ ਮਹਿੰਗੇ ਫਰਨੀਚਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕੀ ਕੋਈ ਭਗਵਾਨ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ? ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ, ਭਗਤੀ, ਅਰਾਧਨਾ, ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾਵਾਂ, ਧਰਮ, ਅਣਗਿਣਤ ਭਗਵਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕੁੱਝ ਦੇ ਸਕੇ, ਜੋ ਇੱਕੱਲੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸ਼ਿਕਵਾ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਵਰਗ 'ਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਢੁੱਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕੁੱਝ ਅਜਿਹੇ ਜਾਗਦੇ ਤੇ ਜੁਝਾਰੂ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਅਰਥ ਸਮਝਾਇਆ। ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦੀ ਸਹੀ ਤੇ ਸਮਝ ਪੈਣ ਵਾਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਵੋਟ ਦੀ ਅਸਲ ਕੀਮਤ,

ਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਰਥ ਆਮ ਪੇਂਡੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਗਾਂਧੀ, ਨਹਿਰੂ ਜਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸ਼ਾਹੂ ਛਤਰਪਤੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਜਾਗਦੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ, ਗਲੀ-ਗਲੀ, ਸ਼ਹਿਰ-ਸ਼ਹਿਰ ਘੁੰਮ ਕੇ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਵਾ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਸਪੁੱਤਰ ਬਣ ਕੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਫਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।ਜਿਵੇਂ ਕਿ: ੧. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਵਰਗ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਨੌਕਰੀ, ਕਾਰ ਤੇ ਕੋਠੀ ਨਸੀਬ ਹੋਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਮਜ਼ਾਰ 'ਤੇ ਚੌਂਕੀ ਭਰਨ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਪੂਜਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਦਾ ਵਰਤ ਰੱਖਣ ਨਾਲ। ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬਾਬੂਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣ। ਜੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਹੀ ਸੋਚਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕ ਅੱਜ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੁੱਲੀਆਂ 'ਚ ਬੁਨੀਆਦੀ ਸ਼ਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ। (ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਕੇ ਦੇਖੋ ਨਾਨੀ ਯਾਦ ਆ ਜਾਵੇਗੀ!) ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ। ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਲਪਨਿਕ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਘਰੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਰਾਹੂ, ਕੇਤੂ ਤੁਹਾਡੇ ਮੋਢਿਆਂ ਤੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਦੂਰ ਭੱਜ ਜਾਣਗੇ, ਤੁਹਾਡੀ ਕੁੰਡਲੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੂੰਝਲਾਂ ਸੁਲਝ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤੇ ਸ਼ੁੱਭ-ਅਸ਼ੁਭ ਦੇ ਕੁਚੱਕਰ 'ਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੌਂਕੀਆਂ ਭਰਨਾ ਵੀ ਭੁੱਲ ਜਾਉਗੇ। ੨. ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਓ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਸਾਧਨ। ਦਲਿਤ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹੋ, ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਦੁਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਦੱਸੋਗੇ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ‘ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹਥਿਆਰ’ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਚਾਨਣ ਕਰਕੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੱਚਾ ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ‘ਗਿਆਨ ਦਾਨ ਮਹਾਂ ਦਾਨ’ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪਣਾ ਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਰਗ ਦੇ ਗ਼ਰੀਬ, ਪਿੱਛੜੇ ਜਾਂ ਵੱਚਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਸਮਝ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ। ਵਿੱਦਿਆ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਨਿੱਜੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਵਰਗ ਜੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਸੰਭਵ ਹੈ। ੩. ਪੜ੍ਹੋ ਲਿਖੋ ਵਰਗ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਣਾਉਣ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਫ਼ਾ ਲਗਾਵਾਉਣ, ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਗਵਾਉਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕੱਢੋ। ੪. ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ-ਵਿੱਦਿਆ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਕਾਬਲੀਅਤ ਕਰਕੇ ਮਿਲੀ ਹੈ ਨਾਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਵੜਨ ਹੀ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਕਿੱਧਰ ਜਾਂਦੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ। ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਕੇਟ ਵਰਤ ਕੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ

ਬਣਾਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਆਪਣੇ ਇਤਹਾਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਜਗ੍ਹਾ-ਜਗ੍ਹਾ ਭਟਕਦੇ ਹੋਏ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਘੰਟੇ ਬਜਾਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸਰਧਾ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੜ੍ਹਿਆਂ-ਲਿਖਿਆ ਇਹ ਵਰਗ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਨਪੜ੍ਹ ਲੋਕ ਦੇਖੋ-ਦੇਖੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਰਗ ’ਤੇ ਚੱਲਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੀ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹੇ ਕੁਰਾਹੇ ਪਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਾਹ ’ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਾ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਂ।

੫. ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਥਾਨ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਸੀ, “ਜੇ ਲੋਕ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ੨੦ਵਾਂ ਭਾਗ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਾਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਹੀ ਗ਼ਰੀਬ ਸਮਾਜ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਸੁੱਖੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਲੜਕਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ‘ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ’ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

੬. ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਚੇਰੀ ਅਤੇ ਕਿੱਤਾ-ਮੁੱਖੀ ਵਿੱਦਿਆ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ’ਤੇ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਤੇ ਦੀ ਚੋਣ ਸਬੰਧੀ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ’ਤੇ ਲੱਗ ਕੇ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਸਕਣ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ’ਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਣ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵੀ ਇਹ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ।

੭. ਹਰੇਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਖੋਲ ਕੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰੱਖਣ ’ਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ, ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ

ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

੮. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ, ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਸੋਚ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

੯. ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀਆਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੱਟੜ ਰਵੱਈਏ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬਰਾਬਰਤਾ ਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

੧੦. ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ’ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹਨ। ਜੇ ਉਹ ਆਪ ਕੁੱਝ ਪੜ੍ਹਨਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਣਗੇ। ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਜਾਂਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। (ਪਰ ਇੱਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਚਾਹ ਨਾਲ ਪਕੌੜੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਹੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ! ਸਮਾਜ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੁੱਝ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹੇ-ਮੋਟੇ ਪੈਸੇ ਖ਼ਰਚਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਢੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟਾਲਾ ਵੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।) ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਵਿੱਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸਮਾਗਮ (ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਅਤੇ ਮਰਨ ਦਿਨ ਮੌਕੇ) ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

੧੧. ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਥਾਨ ਲਈ ਚੰਗੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਹੱਲਾਸੇਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਖ਼ਰੀਦ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੇਕ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਰਗ ਕਾਫ਼ੀ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ ੧੯੮੦ ਦਾ ਦਹਾਕਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਾਗਰਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦੀ ਸਾਹਿਤ ਜੰਮ ਕੇ ਵਰਸਿਆ, ਜਿਸਨੇ ਮਨੁੱਵਾਦੀ

ਵੈਦਿਕ ਸਾਹਿਤ ਖੁੰਜੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅੰਬੇਡਕਰੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਉਹ ਮਨੁੱਵਾਦੀ ਤਰਜ਼ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪਰ੍ਹਾਂ ਵਗਾਹ ਮਾਰਦਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਲੱਖਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਧੜਾਧੜ ਛਪੀਆਂ ਤੇ ਵਿਹੜਿਆਂ, ਬਸਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਵਰਗ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਨੇ ਦਲਿਤ ਪੱਛੜੇ ਵਰਗ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਰਹੇ ਮਹਾਨ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੋਹ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਤਸਵੀਰ ਕਲਚਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਕੱਚੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਤੇ ਝੁੱਗੀਆਂ ਅੰਦਰ ਬੁੱਧ, ਕਬੀਰ, ਰਵਿਦਾਸ, ਫੂਲੇ ਸ਼ਾਹੁ ਛਤਰਪਤੀ, ਨਾਮਦੇਵ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਆਦਿ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਸਵੀਰ ਕਲਚਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਜਿਸਨੇ ਮਨੁੱਵਾਦੀ ਤਸਵੀਰ ਕਲਚਰ ਦਾ ਪਾਸਾ ਪਲਟ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲਿਤ ਸਾਹਿਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ।) ਅੱਜਕੱਲ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ’ਤੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿੱਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

੧੨. ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨਾ: ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਛੇੜ-ਛਾੜ ਜ਼ਾਰੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਗ਼ਰੀਬ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਜਾਂ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਭਾਵੇਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਕੋੜੀ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਨੇ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹਿਆ ਪਰ ਅਲੋਚਨਾ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹਿਆ! ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਿਖਿਆ, ਪਰ ਅੱਜ ਉਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨੀ ਸਾਡੀ ਡਿਊਟੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ’ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

੧੩. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਕਲੱਬ ਬਣਾ ਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਧਾਰਣ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦੀਆਂ ੨੨ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਤਰਕ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਲੀਡਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ।

੧੪. ਆਪਣੇ ਘਰ ਅਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ’ਤੇ ਡਾਕਟਰ

ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਫੋਟੋ ਲਾ ਕੇ ਹਰ ਪਲ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

੧੫. ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਮਾਜ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੇ-ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਤੀ ਪ੍ਰਥਾ, ਸਤਨ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ‘ਔਰਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ’ਚ ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿਲ ਦੀ ਮੱਹਤਤਾ’ ਵਿਸ਼ੇ ’ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਜੇ ਕੰਮ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਕੀਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

੧੬. ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਗਿਆਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਵਰਤ ਰੱਖ ਕੇ ਤੇ ਪੂਜਾ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਨੱਕ ਰਗੜ-ਰਗੜ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਨਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਲੇਲੜੀਆਂ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹੋ ਉਸ ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ’ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਜੀਭ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਕੰਨਾਂ ’ਚ ਗਰਮ ਸਿੱਕਾ ਢਾਲ ਕੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

੧੭. ‘ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ’ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ‘ਪੁਨਾ ਪੈਕਟ’ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਣੇ ਰਾਜਨਿਤਕ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ’ਚ ਗੁੰਗੇ-ਬੋਲੇ ਬਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ਆਪਣੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰੋ।

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਗਿਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਗਏ ਕਿ ਜੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਵਰਗ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ, ਤਾਂ ਅਨਪੜ ਤੇ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਹੱਕ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਵਾ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਥਾਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਤਨੇ, ਮਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਮੱਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਇੱਕ ਮੁਰਦਾ ਸਮਾਜ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਜਿਉਂਦਾ ਸਮਾਜ ਬਣ ਗਿਆ ਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਗਦਾ ਸਮਾਜ ਬਣਉਣ ਲਈ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਵਰਗ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ‘ਪੜ੍ਹੇ, ਜੁੜ੍ਹੇ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰੋ’ ’ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਵੇ।

ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਸੰਗਰੂਰ,8 ਮਾਰਚ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ)- ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪੁਰਾ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ੋਨ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿੰਸ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਤੀ , ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿਦਕੀ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ਼ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਰ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਵਿੰਤ ਸਕੱਤਰ, ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਜਥੇਬੰਦਕ ਸਕੱਤਰ, ਡਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਹਰਵਿੰਦਰ

ਕੌਰ ਅਤੇ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜ਼ੋਨਲ ਸਕੱਤਰ ਇਸਤਰੀ ਕੌਸਲ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਹੇਠ ਹੋਏ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਸੰਗਰੂਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹੋਲੀ ਹਾਰਟ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲ, ਜਨਰਲ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਬਚਪਨ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਸਕੂਲ, ਐਗਜ਼ੀਲਮ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬੱਗੁਆਣਾ, ਲਾ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਸਕੂਲ, ਦਿੱਲੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਲਿਟਲ ਫਲਾਵਰ ਕਾਨਵੈਂਟ

ਸਕੂਲ ਮੰਗਵਾਲ, ਐਮ ਐਂਡ ਐਮ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਨਾਗਰੀ, ਅਕਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਮਸਤੂਆਣਾ ਪਿੰਡ ਬਹਾਦਰਪੁਰ, ਭਿੰਡਰਾਂ, ਅਕਾਲ ਕਾਲਜੀਏਟ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਥਾਪਰ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਉਥੇ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੇਨੜਾ, ਸਪਤਸੁਰ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸਨਾਮ , ਗੁਰਮਤਿ

ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਭਿੰਡਰਾਂ , ਚੱਠੇ ਮੋਖਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈ ਬਾਬਕ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਚੀਮਾ ਸਾਹਿਬ ਆਦਿ ਦੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਸਤਰੀ ਸਤਿਸੰਗ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੋਏ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਅਤੇ ਗੁਰਮੰਤਰ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿਦਕੀ ਨੇ ਸਵਾਗਤੀ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ ਅਤੇ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਣ ਅਤੇ “ਆਪ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲਹਿਰ” ਅਧੀਨ ਕਰਵਾਏ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਮੰਤਵ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਦੌਰਾਨ ਗਰੁੱਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤਗਤ ਰੂਪ ਵੀਰ ਨੰਨੇ-ਮੁੰਨੇ ਬਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸੁਰ ਤਾਲ , ਲੈਅ ਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਇਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕੀਲ ਲਿਆ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਬਾਬਕ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਚੀਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਮੈਡਮ ਮਨਪੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਤੰਤੀ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਕੇ ਅਨਹਦ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੋ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਧੀਨ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਥਾਪਰ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਛਾਪ ਛੱਡੀ। ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਲਈ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸਤਰੀ ਸਤਿਸੰਗ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਰੇਖਾ ਰਾਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਪਾਰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ ਆਪ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਉਸਤਾਦਾਂ ਨੂੰ

ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਦੇ ਉੱਦਮ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਰਾਗੀ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤਪ ਅਸਥਾਨ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾਸ ਜੀ, ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਬੇਨੜਾ ਅਕੈਡਮੀ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ , ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਬਹਾਦਰਪੁਰ, ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਗੀਤ ਅਧਿਆਪਕ ਬਾਲੀਆਂ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਰਿਹਾ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਸਤਰੀ ਸਤਿਸੰਗ ਸਭਾ, ਪਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਮੇਤ ਗੁਰਿੰਦਰ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਦਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ, ਨਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ, ਪੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ, , ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਰਾਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਮੁਰੀਦ, ਜਗਤਾਰ ਕੌਰ, ਰਾਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਟੁਰਨਾ, ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ, ਸੁਖਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਾਹਵਾ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਦੀਆਂ ਕਾਰਜਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਅਧਿਆਪਕ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਬਾਲ ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਤੇਹਫ਼ੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਆਪਕ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਉਸਤਾਦਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਮੈਡਮ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਚੀਮਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਸਤਰੀ ਸਤਿਸੰਗ ਸਭਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿਦਕੀ ਦੇ ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਰਸਮ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸਕੱਤਰ, ਸਵਰਨ ਕੌਰ, ਰੇਖਾ ਰਾਣੀ, ਪਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਅਕਾਲ ਗਰੁੱਪ ਆਫ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਜ਼ (ਵੂਮੈਨ ਕਾਲਜ) ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤੰਤੀ ਸਾਜ਼ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸ੍ਰ ਕਰਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ ਅਤੇ ਤੰਤੀ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਉਸਤਾਦ ਸ੍ਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਰੰਗ ਸਟੂਡਿਓ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਉਦੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਧਾਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ। ਸਮਾਪਤੀ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਭਾਰਤ

ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਨੇ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਬੇਮਿਸਾਲ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੀ ਲਾਲ ਫੀਤਾ-ਸ਼ਾਹੀ ਤੱਕ, ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹੁਣ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। “ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਇੰਡੀਆ” ਮੁਹਿੰਮ ਨੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਤਾਕਤ ਭਰਪੂਰ ਬਣਨ ਦਾ ਨਵਾਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਧੀ ਹੈ, ਓਸੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਵੀ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ—ਕੀ ਭਾਰਤ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਓਨਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਹੈ?

ਅੱਜ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੇਵਲ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਆਰਥਿਕ ਨਿਰਭਰਤਾ, ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਨਾਲ ਡੂੰਘੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਡਾਟਾ ਹੁਣ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਸੰਪੱਤੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਕੋਲ ਡਾਟਾ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਹੈ, ਉਹੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ।

ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੈਮਾਨਾ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 85 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉਪਭੋਗਤਾ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਹਰ ਸਾਲ ਲਗਭਗ 10% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿੱਛਾਂ ਤੱਕ 4G

ਅਤੇ ਹੁਣ 5G ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੇ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਆਮ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਅੰਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਬੂਤ ਹਨ। UPI ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ 45 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਰਕਮ 200 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 25 ਕਰੋੜ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਵਪਾਰ (E-commerce) ਖਾਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ, ਸਗੋਂ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਪੈਮਾਨਾ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋਵੇ, ਓਥੇ ਖ਼ਤਰੇ ਵੀ ਉਸੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਵਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਤਕਨੀਕੀ ਖ਼ਾਮੀ ਜਾਂ ਸਾਈਬਰ ਹਮਲਾ ਵੀ ਲੱਖਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਇਕ ਅਦਿੱਖ ਪਰ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਜੰਗ ਹੈ। ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੂਜਾ, ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਪੱਖ, ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਤੇਜ਼ ਵਾਧਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 300 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਧੇ ਹਨ। ਆਨਲਾਈਨ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਫ਼ਿਸ਼ਿੰਗ, ਡਾਟਾ ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਬਲੈਕਮੇਲ ਹੁਣ ਆਮ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਕੇਵਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੁਕਸਾਨ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ; ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਈਬਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ ਅਜੇ ਤਕ ਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ,

ਆਨਲਾਈਨ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਨੀ ਝੱਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ 20 ਤੋਂ 25 ਫੀਸਦੀ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਈਬਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਪਹਲੂ ਹੈ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੋਬਾਈਲ ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮਾਂ ਦਾ ਲਗਭਗ 95% ਹਿੱਸਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 90% ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਲਾਉਡ ਡਾਟਾ ਸੈਂਟਰ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਡਾਟਾ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸਰਵਰਾਂ 'ਤੇ ਸਟੋਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਡਾਟਾ ਅਤੇ ਨਿੱਜਤਾ ਤੇ ਹੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ 2–3 ਟੈਰਾ ਬਾਈਟ ਨਵਾਂ ਨਿੱਜੀ ਡਾਟਾ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ, ਬੈਂਕਿੰਗ, ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸਮੇਤ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਦਾ ਡਾਟਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਡਾਟਾ ਲੋਕਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਢਾਂਚਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਘਾਟਵਾਂ ਹਨ। IT ਐਕਟ, ਡਾਟਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ CERT-In ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। NCIIPC ਵਰਗੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਮੁੱਖ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਜੁਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਹਿਰਾਂ

ਜਗਤਾਰ ਲਾਡੀ ਮਾਨਸਾ 9463603091

ਦੀ ਘਾਟ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ 30% ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਜਨਤਾ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵੀ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੜੀ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਸਾਈਬਰ ਹਮਲੇ ਤਕਨੀਕੀ ਖ਼ਾਮੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਯੂਜ਼ਰ ਦੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਆਨਲਾਈਨ ਆਚਰਨ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਧੂਰਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 85 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉਪਭੋਗਤਾ ਹਨ, ਸਾਲਾਨਾ 200 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠਾ ਕਰਨਾ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਲੋੜ ਹੈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੰਤੁਲਿਤ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਨੀਤੀ ਦੀ ਜੋ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਬਣਾਏ, ਨਾ ਕਿ ਕਮਜ਼ੋਰੀ। ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਭਾਰਤ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਅਸਲ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ, ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕੇਗਾ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਵਿੱਕੀ ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ. ਕੇਟਗੁਰੂ (ਬਠਿੰਡਾ)

ਹੀ ਅਜੇਕੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਗ ਹੈ। ਆਓ ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨ ਨਿਸਚੈ ਕਰੀਏ ਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਨਦੀਨ ਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜੈਵਿਕ ਖੇਤੀ ਵੱਲ ਮੋੜਾ ਕੱਟੀਏ। ਇਸੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸੱਚੀ ਸੇਵਾ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਮੀਟਿੰਗ 10 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ : ਢੇਸੀਵਾਲ

-- ਕਰਮਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਕਰਨਗੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ --

ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, 08 ਜਨਵਰੀ () ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਮੀਟਿੰਗ ਆਉਂਦੀ 10 ਜਨਵਰੀ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10:00 ਵਜੇ ਸਥਾਨਕ ਡੀ.ਈ.ਓ. ਦਫਤਰ ਦੇ ਨਜਦੀਕ ਨਵੇਂ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੀਟਿੰਗ

.....

ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੁਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ : ਡਾ.ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ

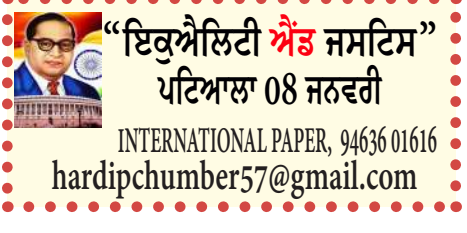
ਸੰਗਰੂਰ, 8 ਜਨਵਰੀ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ) - ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਧਦੀ ਹੋਈ ਠੰਡ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ.ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਦੀ ਨਾਲ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਬੱਚੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੇਰ ਅਤੇ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੰਢ ਅਤੇ ਧੁੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੈਰ ਜਾਂ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਹੈ। ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਨਿਮੂਨੀਆ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਤਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਠੰਢ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਉਲਟੀ, ਦਸਤ ਵੀ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰ ਢੱਕਣ ਵਾਲੇ ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਰ ਤੇ ਟੋਪੀ ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਚ ਦਸਤਾਨੇ-ਜੁਰਾਬਾਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀ ਨਾ ਚੱਲਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਰਦੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਅੰਗੀਠੀ ਨਾ ਬਾਲੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਗ ਬਲਣ ਨਾਲ ਕਾਰਬਨ ਮੋਨੋਆਕਸਾਈਡ ਗੈਸ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜਾਨਲੇਵਾ ਵੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।ਡਾ.

ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਪੋਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਰੀ।

ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਇੱਕ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚਲਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਹਿੱਤ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ, ਸਿੱਖ, ਇਸਾਈ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਤੀਰਥਾਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਮੰਦਿਰ, ਮਸਜਿਦ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਚਰਚ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲਗੀਆਂ

ਦਾ ਇੱਕ ਪੋਸਟਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਇਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਸੁੱਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਪੋਸਟਰ ਜ਼ਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੌਲੀ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਭਮਰਾ, ਜਗਦੀਸ਼ ਆਹੂਜਾ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਸਵਾਮੀ ਵਲੋਂ ਇਕਾਗਰ ਹੋ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

.....

ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨੀ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਤਾਜ ਸਜ਼ਦੇ, ਮਿਹਨਤਾਂ ਹੀ, ਜਿੰਦਗੀ ਚ ਰੰਗ ਲਾਉਂਦੀਆਂ।
ਸੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਨੀ ਤਾਜ ਸਜ਼ਦੇ, ਮਿਹਨਤਾਂ ਹੀ, ਜਿੰਦਗੀ ਚ ਰੰਗ ਲਾਉਂਦੀਆਂ।
ਜਿਹਨਾਂ ਦਿਆਂ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਜਨੂੰਨ ਬੋਲਦਾ, ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੀਦਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ।

Road Safety Is Not Just About Fines, It Is About Saving Lives

Author:
Dr. Sandeep Ghand, Advocate
Life Coach – Mansa 98151 39576

The duty of governments is not limited to issuing traffic challans; it also includes making roads genuinely fit for vehicular movement. India is facing a grave road safety crisis in 2025, with nearly 160,000 deaths recorded due to road accidents—an alarming figure that reflects systemic failure rather than individual mistakes.

According to estimates, around 450,000 road accidents occurred in 2025 alone, marking a 4.3% increase compared to 2024. India remains among the countries with the highest number of road accident fatalities in the world, and shockingly, nearly 70% of these deaths are linked to poor road conditions.

Roads soaked in blood are not the result of a single driver's error; they are the outcome of a negligent and unaccountable system. As long as laws apply strictly to ordinary citizens while governments and authorities escape responsibility, road safety will remain nothing more than a slogan. The time has come to recognize road safety not as a moral appeal, but as a legal right.

A Systemic Crisis, Not Isolated Incidents

Rapid motorization, lack of traffic discipline, broken and poorly maintained roads, open manholes, incomplete construction work, and stray animals roaming freely on highways have turned Indian roads into daily death traps. Every accident is not just a statistic—it destroys families, livelihoods, and futures.

Road Safety Week or Road Safety Month should not be symbolic rituals. They must serve as reminders of our collective responsibility. Unfortunately, during these campaigns, enforcement often remains limited to paperwork and challans, while dangerous road conditions remain unaddressed.

Large hoardings and flex banners featuring political leaders are installed at busy intersections in the name of aware-

ness. Ironically, these very hoardings often distract drivers and become causes of accidents. Despite clear directions from the Supreme Court and High Courts prohibiting such obstructions, these practices continue unchecked.

Revenue Without Responsibility

Governments collect heavy fees during vehicle registration and earn enormous revenue through toll plazas. This creates a dual responsibility: if toll roads are damaged or accidents occur due to broken roads or stray animals, toll operators and concerned authorities must be held directly accountable.

Traffic rules are framed to protect human life—not merely to generate revenue. Helmets, seat belts, speed limits, traffic signals, and prohibition of drunk driving are safeguards for life itself. Treating them casually results in irreversible loss.

Road Safety as a Fundamental Right

The Supreme Court of India and various High Courts have repeatedly clarified through landmark judgments that safe and well-maintained roads are an integral part of the Right to Life under Article 21 of the Constitution of India. Life with dignity is incomplete without safety.

Deaths caused by potholes, open manholes, stray animals, and administrative negligence are not “accidents” but instances of gross governmental failure.

Courts have issued strict directions, including:

Compensation of ₹6 lakh in case of death and ₹50,000 to ₹2.5 lakh for inju-

ries

Formation of committees to assess compensation

Personal recovery of compensation from negligent officers and contractors

Disciplinary and criminal action, including blacklisting

Mandatory repair of reported potholes within 48 hours

Payment of compensation within 6–8 weeks, failing which 9% interest is applicable

These rulings serve as a strong legal warning against administrative indifference.

Government Responsibilities

The primary duty of the government includes:

Timely repair and maintenance of roads

Removal of potholes, hazards, and unfinished construction

Proper signage, zebra crossings, speed breakers, and street lighting

Special safety measures near schools, hospitals, and crowded areas

Bad roads are not mere inconveniences—they are causes of death. Failure to act despite prior knowledge amounts to constitutional violation.

Citizens Are Not Silent Spectators

In a democracy, citizens are not mute observers. If roads are unsafe, citizens must:

Submit written complaints to concerned departments

Inform local administration, municipal bodies, or panchayats

Use RTI applications and Public Interest Litigations (PILs)

Raise awareness through media and civil platforms

Silence, in many cases, becomes complicity.

Judiciary's Role

India's judiciary has played a proactive role by taking suo motu cognizance of unsafe roads, reckless driving, and administrative negligence. Courts have clearly stated that road accident deaths cannot be termed “natural deaths” when caused by infrastructural failure.

“Engineering fault” is no excuse to escape legal accountability.

Beyond Rituals: Toward a Safety Culture

Road Safety Week must not remain confined to banners, slogans, and seminars. It should encourage introspection on civic behavior, administrative accountability, and legal awareness. Road safety is not the responsibility of one department alone.

must follow rules

Governments must provide safe infrastructure

Courts must intervene where negligence persists

Only through this collective effort can lives be saved.

Global Commitment

Under the United Nations Decade of Action for Road Safety (2021–2030), a target has been set to reduce road accident deaths by 50%. Without genuine participation from governments, institutions, and citizens, this goal will remain unattainable.

Conclusion

Road safety is not charity, not a campaign, and not a formality—it is a constitutional obligation. If we truly wish to save lives, we must move beyond road safety weeks toward building a road safety culture.

ਏ.ਡੀ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਮੈਸਰਜ਼ ਬ੍ਰਿਜਿਸ ਕੰਸਲਟੈਂਟਸ ਫਰਮ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ

ਪੰਜਾਬ ਟਰੈਵਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ-2012 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 (1) (ਈ) ਤਹਿਤ ਮਿਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੀਤਿਕਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਮੈਸਰਜ਼ ਬ੍ਰਿਜਿਸ ਕੰਸਲਟੈਂਟਸ ਫਰਮ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਸਰਜ਼ ਬ੍ਰਿਜਿਸ ਕੰਸਲਟੈਂਟਸ ਫਰਮ ਸ਼ਾਖਾ ਨੰ: ਬੀ-015/01527,

ਬੀਹਾਈਂਡ ਪੀ.ਐਨ.ਬੀ. ਬੈਂਕ, ਬਡਾਲਾ ਰੋਡ, ਖਰੜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ਼੍ਰੀ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਕਾਨ ਨੰ: 01, ਸਵਰਾਜ ਨਗਰ, ਖਰੜ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਅਗਰਵਾਲ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਪਾਲ ਐਸ.ਸੀ.

ਐਡ ਨੰਬਰ 24, ਗਿਆਨ ਮਾਰਕਿਟ ਖਰੜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਨੂੰ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਸੀ, ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ, ਕੋਚਿੰਗ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਆਈਲੈਟਸ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਏਜੰਟ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੰ: 404/ਆਈ.ਸੀ. ਮਿਤੀ

10.08.2020 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਮਿਤੀ 09.08.2025 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪਤੇ ਅਤੇ ਦਫਤਰੀ ਪਤੇ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੱਤਰ ਅਣਡਲੀਵਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਕਰਕੇ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਵੀਨ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਕਰਕੇ,

ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਨਾ ਭੇਜਣ ਕਰਕੇ, ਦਫਤਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ, ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ/ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾ ਦੇਣ ਕਰਕੇ, ਫਰਮ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਟਰੈਵਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ-2012 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(1)(ਈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ

ਪੰਜਾਬ ਟਰੈਵਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ-2012 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(1) (ਈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਮਿਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਸਰਜ਼ ਬ੍ਰਿਜਿਸ ਕੰਸਲਟੈਂਟਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੰਬਰ 404/ਆਈ.ਸੀ. ਮਿਤੀ 10.08.2020 ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਰੱਦ/ਕੈਂਸਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਕਟ/ਰੂਲਜ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਜੇਕਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਕਤ

ਕੰਪਨੀ/ਫਰਮ/ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸੀ/ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼/ਫਰਮ ਦੀ ਪਾਰਟਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਆਦਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਉਕਤ ਕੰਪਨੀ/ ਡਾਇਰੈਕਟਰ/ ਪਾਰਟਨਰ/ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ।

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहब
कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगों को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

बुद्ध ने वर्णाश्रम धर्म नकारा

दिल्ली शेड्यूल्ड कास्ट्स वेल्फेयर एसोसिएशन और भारतीय महाबोधि सोसाइटी के संयुक्त तत्वावधान में नई दिल्ली में दिनांक 19, 20 और 21 मई, 1951 के दिन बड़ी धूम-धाम से बुद्ध जयंति मनाई गई।

शनिवार दिनांक 19 को दिल्ली में बहुत बड़ा जुलूस निकाला गया था। रीडिंग रोड के बुद्ध विहार के पास से इविन रोड, कनाट सर्किल, पंचकुइयां रोड आदि गुजरते हुए दिल्ली शेड्यूल्ड कास्ट्स वेल्फेयर एसोसिएशन के अम्बेडकर भवन के पास वाले मैदान में जुलूस विसर्जित हुआ।

रविवार दिनांक 20 को एक बड़ी सभा हुई। इस सभा के अध्यक्ष भारत में फ्रांस के वकील ने किया था। इस सभा में भारत में फिनलैंड के प्रतिनिधि ने ना हागो वॉलवन, बर्मा के कौंसिल जनरल ने ना टिन मांग गी, सिलोन के हाइकमीश्रर ने ना. कुमारस्वामी, नागपूर के प्रो. कुलकर्णी उपस्थित थे। सभा में डॉ. बाबासाहेब अम्बेडकर ने कहा-

अध्यक्ष महाराज, बहनों और भाईयो,

यहां आए आपको दो-तीन घंटे बीते होंगे और स्पष्ट है कि आपको अपने घर लौटने की जल्दी हो रही होगी। इसलिए मैं ज्यादा समय नहीं लूंगा। मुझे पहले के वक्ताओं ने भगवान बुद्ध के चरित्र के बारे में बहुत सी बातें बताई हैं। मैं जो बताना चाहता हूँ जरूरी नहीं कि मैं आज ही बताऊँ। ऐसा नहीं कि आज के बाद हमारी मुलाकात नहीं होगी। हम बार-बार मिलने वाले हैं। इसके बावजूद कई लोगों का आग्रह है कि मुझे कुछ कहना होगा इसलिए मुझे थोड़ा बोलना पड़ेगा।

मेरी इच्छा है कि भारत के सभी अस्पृश्य बुद्ध की शिक्षा आत्मसात करें और उसी के अनुसार अपना व्यवहार रखें। पिछले वर्ष बुद्ध जयंति के अवसर पर हम यहां इकट्ठा हुए थे। तब इतनी भीड़ नहीं थी। आज यहां इतने लोग इकट्ठा हुए हैं, एक साल में लोगों में इतना रुझान पैदा हुआ है यह देखकर मुझे अच्छा लग रहा है। साथ ही, अस्पृश्यों से संबंधित खबरों को जगह न देने वाले अखबारों में कल के विशाल जुलूस की खबर भी मुझे पढ़ने को मिली। आपने जो प्रगति की है वह निश्चित रूप से प्रशंसनीय है।

बुद्ध जयंति मनाना कोई बहुत बड़ी बात नहीं है। क्योंकि बड़े-बड़ों के काम के बारे में आदर करना है। लेकिन हम बुद्ध जयंति केवल इसीलिए मनाते हैं कि भारत में समाज का पतन न हो। इसीलिए, बुद्ध की शिक्षा स्वीकारने के लिए लोगों से कहने से पहले बौद्ध धर्म और हिंदू धर्म का फर्क उन्हें ठीक से समझाया जाना चाहिए। चतुर्वर्णीय मूर्तिपूजा और आध्यात्मिक सिद्धांत के स्वरूप में सामाजिक भेदभाव पर आधारित हिंदू धर्म बना है। लोगों के सामाजिक पतन के लिए और राष्ट्र के हास के कारण बने ब्राह्मणतंत्र में और आज के हिंदू धर्म में मुझे तो कोई फर्क दिखाई नहीं देता। हिंदू धर्म में शांति, एकता नहीं इसकी वजह चतुर्वर्णीय व्यवस्था पर आधारित हिंदू धर्म है इस बात को ज्यादातर हिंदू लोग मान रहे हैं। लेकिन चतुर्वर्णीय व्यवस्था पर आधारित धर्म के इस चौखटे को कैसे तोड़ना है, हिंदू धर्म में शांति और एकता की स्थापना कैसे करनी है यह बात कोई नहीं जानता। सही-गलत के बारे में सोच कर अनुचित बातों का त्याग न करने का एक ही कारण है कि इस अनुचितता के कारण अर्थात् कि चतुर्वर्णीय के कारण हिंदुओं

का फायदा हो रहा है ऐसा लगता है।

सभी हिंदुओं से मैं यही कहना चाहता हूँ कि वे इन पोंगापंथी मान्यताओं से, वर्णाश्रम पद्धति से छुटकारा पाएं। लेकिन यह होगा कैसे? क्योंकि वे वेदाज्ञा को प्रमाण मानते हैं। और वेदों में वर्णाश्रम पद्धति को श्रेष्ठ बताया गया है। धर्म में सुधार होना चाहिए ऐसा केवल कहना भर काफी नहीं है। उसके लिए आचार-विचारों में आमूलचूल बदलाव लाना जरूरी है। उसके बगैर सुधार आना संभव ही नहीं है। उसके बिना सुधार की आशा करना ही व्यर्थ है।

बौद्ध धर्म से द्वेष करने वाले ब्राह्मणों से मैं यही पूछना चाहता हूँ कि बुद्ध को शुरुआत में जो भिक्षु मिले थे वे कौन थे? उनमें से 90 प्रतिशत ब्राह्मण थे। कुछ हिंदू लोगों का कहना है कि बौद्ध धर्म को स्वीकार करना हो तो करो, लेकिन इसके लिए ब्राह्मणतंत्र को क्यों कोसा जाता है? इसका जवाब बहुत आसान है। वर्णाश्रम धर्म पर आधारित ब्राह्मणतंत्र पर हिंदू धर्म पर प्रहार किए बगैर उसका स्वरूप खोल कर बताए बगैर बौद्ध धर्म का प्रसार संभव नहीं। बौद्ध धर्म की प्रगति की राह का वह रोड़ा बहुत बड़ा है। साफ पानी और गंदे पानी के प्रवाहों को अगर इकट्ठा बहने दिया गया तो साफ पानी गंदा हो जाएगा। इसी प्रकार बौद्ध धर्म के सही सिद्धान्तों के साथ हिंदू धर्म के गंदे पानी को बहने नहीं देना चाहिए।

बौद्ध धर्म की तरह ही हिंदू धर्म में भी अहिंसा पर जोर दिया गया है यह बात सही है। लेकिन वर्णाश्रम पद्धति को हिंदू धर्म की बुनियाद बनाए जाने के कारण एक वही बात हिंदू धर्म का धिक्कार करने के लिए काफी है। आज हिंदू धर्म में जहां देखो वहां ढोंग है। ब्राह्मण लोग मंदिरों में इसीलिए रहते हैं क्योंकि उन्हें वहां एशोआराम की जिंदगी व्यतीत करने का मौका मिलता है, न कि इसलिए कि वहां रह कर वे भगवान की भक्ति कर पाते हैं। पिछले वर्ष सिलोन से लौटते वक्त मैं मद्रास गया था। तब वहां के कई हिंदुओं ने मुझे मंदिर देखने की विनति की। मुझे आश्चर्य लगा, मैं गया भी। मैंने घूम-घूम कर हिंदुओं के मंदिर देखे। वहां ब्राह्मण लोग मूर्ति पूजा करते थे, धूप-कपूर जलाते थे। इसके अलावा वे और कोई काम नहीं करते हैं ऐसा मुझे पता चला। मतलब कि यह उनका एक महत्वपूर्ण उद्योग बना ! उनके दूसरे उद्योग के बारे में मुझे पता चला कि उन्हें

बहुत भोजन खाना पड़ता है। सुबह का भोजन, दोपहर का भोजन, शाम का भोजन। भोजन का बहुत बड़ा उद्योग वे लोग करते हैं। मैंने उनसे पूछा कि यह सब कैसे चलता है? जवाब मिला कि मद्रास सरकार से उन्हें सालाना डेढ़ लाख रुपयों की ग्रांट मिलती है। कुछ मंदिरों में सोने-चांदी की मूर्तियां दिखाई दीं। इनमें से कुछ मूर्तियों की कीमत करोड़ों रुपयों में ही हो सकती है। एक तरफ देश में लोग भूख से मर रहे हैं। लोग पैसे-पैसे के लिए मुहताज हैं और दूसरी ओर अनाज का ऐसा प्रयोग और रुपयों-पैसों की ऐसी ख़ेरात और यह सब हिंदू धर्म के यज्ञों के लिए। फिर क्यों न ये लोग हिंदू धर्म की जयकार करेंगे!

धर्म विशुद्ध सिद्धांतों पर आधारित होना चाहिए। बुद्ध कभी वर्णाश्रम धर्म में विश्वास नहीं रखते थे। हमें यह बात नहीं भूलनी चाहिए कि हम सब एक से हैं। मनुष्य मनुष्य के बीच किसी तरह का भेदभाव नहीं होना चाहिए। जन्म पर कोई श्रेष्ठ या निम्न नहीं हो सकता। श्रेष्ठता या नीचता केवल अपनी करनी के आधार से ही प्राप्त होती है। बुद्ध ये बातें बताई हैं। लोग अगर फिर बौद्ध धर्म का स्वीकार करेंगे तो यह देश एक बार फिर वैभवसंपन्न बनेगा किसी और तरह से जातिभेद खत्म होना संभव नहीं है। सचमुच अगर कोई जाति-धर्म खत्म करना चाहते हैं तो उनके लिए केवल यही एक उपाय है कि वे बौद्ध धर्म को स्वीकार करें।

लेकिन हम बिना किसी हड़बड़ी मचाए अपने उद्देश्य को हासिल करेंगे। जिनके हाड़-मांस में हिंदू धर्म रच-बस गया है उन बुजुर्गों के लिए तुरंत अपना धर्म त्यागना संभव नहीं होगा और उनसे मैं ऐसा कहूंगा भी नहीं। लेकिन युवाओं के बारे में मुझे बहुत विश्वास है। वे जरूर सही मार्ग अपना कर अपना, समाज का और राष्ट्र का हित करेंगे।

डॉ. अंबेडकर का चित्र जलाने का मामला: अनिल मिश्रा के बेल के विरोध में सुप्रीम कोर्ट में SLP दाखिल करेगी आज़ाद समाज पार्टी

जस्टिस जी.एस. अहलूवालिया और जस्टिस आशीष श्रोति की बेंच ने पुलिस की बिना विधिवत सूचना के गिरफ्तारी को आधार बनाकर राहत दी, लेकिन मामले की जांच व ट्रायल यथावत जारी रहेगा। कोर्ट ने कहा था कि यह कोई क्लीन चिट नहीं है और सभी टिप्पणियां केवल इस याचिका तक सीमित हैं।

ग्वालियर- मध्य प्रदेश हाईकोर्ट की ग्वालियर बेंच द्वारा अनिल कुमार मिश्रा को जमानत देने के फैसले पर अब नया मोड़ आ गया है। आजाद समाज पार्टी ने घोषणा की है कि वह इस आदेश को सुप्रीम कोर्ट में विशेष अनुमति याचिका (SLP) दाखिल कर

चुनौती देगी। आजाद समाज पार्टी (ASP) से जुड़े एक प्रमुख राजनीतिक कार्यकर्ता और पूर्व प्रदेश अध्यक्ष सुनील अस्तेय ने कहा, “हम माननीय न्यायालय के आदेश का पूरा सम्मान करते हैं, ग्वालियर हाईकोर्ट के फैसले को सर्वोच्च न्यायालय सुप्रीम कोर्ट में चुनौती देंगे।” उन्होंने बताया कि इस मामले पर भीम आर्मी चीफ एडवोकेट

चंद्रशेखर आजाद (सांसद) से बात हुई है और पूरी जानकारी साझा की गई है। याद रहे, 7 जनवरी को हाईकोर्ट ने याचिका संख्या WP-2/2026 में अनिल मिश्रा को 1 लाख रुपये के बॉन्ड पर जमानत दी थी, लेकिन साफ चेतावनी दी थी कि भविष्य में बाबा साहब के अपमान जैसा कोई कृत्य करने पर तत्काल कठोर कार्रवाई

होगी। जस्टिस जी.एस. अहलूवालिया और जस्टिस आशीष श्रोति की बेंच ने पुलिस की बिना विधिवत सूचना के गिरफ्तारी को आधार बनाकर राहत दी, लेकिन मामले की जांच व ट्रायल यथावत जारी रहेगा। कोर्ट ने कहा था कि यह कोई क्लीन चिट नहीं है और सभी टिप्पणियां केवल इस याचिका तक सीमित हैं।

सुनील अस्तेय को पोस्ट में स्पष्ट किया गया कि न्यायपालिका पर आस्था अटूट है और लड़ाई हमेशा संविधान व कानून के दायरे में ही लड़ी जाएगी। “ किंतु यह कहना भी उतना ही आवश्यक है कि इस मामले में जो परिस्थितियां सामने आई हैं, वे राज्य सरकार और प्रशासन की गंभीर विफलता को उजागर करती हैं। गिरफ्तारी की प्रक्रिया में हुई लापरवाही, पुलिस का अपना पक्ष मजबूती से न रख पाना और पूरे घटनाक्रम पर सरकार की

निष्क्रियता यह दर्शाती है कि बहुजन समाज के मान-सम्मान और बाबासाहेब डॉ. भीमराव आंबेडकर के अपमान जैसे संवेदनशील विषयों पर सरकार की संवेदनशीलता और प्रतिबद्धता दोनों ही सवालियों के घेरे में हैं। यह केवल एक कानूनी मामला नहीं, बल्कि सामाजिक न्याय, संवैधानिक मूल्यों और लोकतांत्रिक मर्यादाओं की परीक्षा है। हम स्पष्ट करना चाहते हैं कि अनिल मिश्रा पर लगे आरोप समाप्त नहीं हुए हैं, न ही एफआईआर रद्द हुई है और न ही मामला बंद हुआ है। फिर भी, सरकार की कमजोर पैरवी और प्रशासनिक लापरवाही ने जिस स्थिति को जन्म दिया है, उससे हम संतुष्ट नहीं हैं। इसलिए, न्यायालय के प्रति पूर्ण सम्मान रखते हुए, हम यह घोषणा करते हैं कि हम इस

आदेश को माननीय सर्वोच्च न्यायालय में चुनौती देंगे। हमारा उद्देश्य किसी व्यक्ति के विरुद्ध नहीं, बल्कि संविधान, बाबासाहेब डॉ. भीमराव आंबेडकर और बहुजन समाज के मान-सम्मान की रक्षा है। सरकार की असफलता के विरुद्ध यह हमारी संवैधानिक और लोकतांत्रिक लड़ाई है, जो न्याय मिलने तक जारी रहेगी।”

क्या है पूरा विवाद हाईकोर्ट के सीनियर एडवोकेट अनिल मिश्रा बुधवार रात 8 बजे जेल से बेल पर रिहा हुए, मिश्रा और उनके सहयोगियों पर डॉ. भीमराव अंबेडकर (बाबा साहब) के फोटो जलाने, अभद्र और नफरत भरी भाषा का इस्तेमाल करने, सामाजिक सौहार्द बिगाड़ने के गंभीर आरोप हैं। यह मामला SC/ST (अत्याचार निवारण)

अधिनियम के तहत दर्ज FIR से जुड़ा है, जो संविधान के अपमान और सामाजिक सद्भाव को नुकसान पहुंचाने से संबंधित है।

अनिल मिश्रा ने हाईकोर्ट में याचिका दायर कर गिरफ्तारी को चुनौती दी, जिसमें पुलिस की लापरवाही उजागर हुई। कोर्ट ने जमानत तो दे दी, लेकिन FIR रद्द नहीं हुई और भविष्य में अपमान के प्रयास पर कठोर कार्रवाई की चेतावनी दी। अब आजाद समाज पार्टी ने फैसले को सुप्रीम कोर्ट में चुनौती देने का ऐलान किया है, जो राज्य सरकार की कमजोर पैरवी और प्रशासनिक विफलता पर सवाल खड़े करता है। यह घटना सामाजिक न्याय, संवैधानिक मूल्यों और बहुजन समाज के मान-सम्मान की रक्षा के लिए एक बड़ी लड़ाई का प्रतीक बनी हुई है।

JNU वायरल वीडियो विवाद: अंबानी-अडानी-मोदी के खिलाफ भड़काऊ नारे, 2020 साबरमती हमले की 6वीं बरसी पर क्यों उठा विवाद ?

5 जनवरी को कैडल मार्च आयोजित किया गया था, उसी दिन उच्चतम न्यायालय ने साल 2020 के दिल्ली दंगों के 5 अभियुक्तों की जमानत मंजूर कर दी थी. जबकि उमर ख़ालिद और शरजील इमाम की जमानत को ना सिर्फ नामंजूर किया गया बल्कि उच्चतम न्यायालय ने यह भी कहा है कि अब उमर ख़ालिद और शरजील इमाम उच्चतम न्यायालय में अगले एक साल तक जमानत की याचिका भी नहीं कर सकते हैं.

नई दिल्ली- जेएनयू (जवाहर लाल नेहरू विश्वविद्यालय) एक बार फिर चर्चा का विषय बन चुका है. एक कथित वायरल वीडियो

के अनुसार छात्रावास के बाहर कुछ छात्र-छात्राएं नारेबाजी करते हुए दिख रहे हैं, जिसमें वे ‘अंबानी राज की कब्र खुदेगी-जेएनयू की धरती पर’, ‘अडानी राज की कब्र खुदेगी-जेएनयू की धरती पर’ और ‘मोदीशाह की कब्र खुदेगी-जेएनयू की धरती पर’ जैसे नारे लगते दिख रहे हैं. विवादास्पद वायरल वीडियो को लेकर सोशल मीडिया पर जमकर बवाल मचा हुआ है. जेएनयू छात्रसंघ के वक्तव्य की माने तो 5 जनवरी 2020 को जेएनयू के साबरमती छात्रावास में नकाबपोश लोगों द्वारा शिक्षकों और छात्रों पर हुए हिंसक हमले के 6 साल पूरे होने पर एक कैडल मार्च का आयोजन किया गया था. इस कैडल मार्च के आयोजन का उद्देश्य 6 साल पहले जेएनयू के साबरमती छात्रावास में हुए हमले को याद करना था.

जेएनयू छात्रसंघ द्वारा जारी किए वक्तव्य में लिखा गया है कि 5 जनवरी 2020 को हुए हमले की योजना अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद से जुड़े लोगों द्वारा की गई थी. जिसमें

चिह्नित करके छात्रों व शिक्षकों पर हमला हुआ था जो शांतिपूर्वक फ्रीस वृद्धि का विरोध कर रहे थे.” जबकि जेएनयू की एबीवीपी यूनिट के अध्यक्ष मयंक पांचाल ने इस मामले पर कहा कि वे साबरमती छात्रावास में 6 वर्ष पहले हुए हमले के संदर्भ में निष्पक्ष जांच की मांग करते हैं. जब उनसे सवाल किया गया कि 6 साल बाद भी दिल्ली पुलिस द्वारा कोई कार्यवाही ना होने को क्या वे दिल्ली पुलिस की असफलता मानते हैं ? तो वे इस पर कोई स्पष्ट जवाब नहीं देते हैं.

5 जनवरी 2020 के हमले के समय तत्कालीन जेएनयू छात्रसंघ अध्यक्ष और हमले की शिकार रहीं आइशी घोष का कहना है कि “हम जेएनयू के लोग 2020 के बाद से हर 5 जनवरी को उस हमले को याद करते हैं कि कैसे पहली बार इस तरह का हमला जेएनयू परिसर में होता है. इस घटना के 6 साल बाद भी मेरे व मेरे साथियों पर हुए हमले के संदर्भ में आज तक न्याय नहीं मिला है.” आगे वो जोड़ती हैं कि “आरएसएस के लोग बाहर से कैंपस में घुसते हैं और मारपीट

कर्नाटक ऑनर किलिंग मामले: गर्भवती पत्नी की हत्या के बाद दलित पति का छलका दर्द, पिता ने ही उजाड़ी अपनी बेटी की दुनिया

नई दिल्ली: “मान्या के पिता और मेरे पिता काफी लंबे समय से दोस्त थे,” यह कहते हुए विवेकानंद धोड्डमानी की आवाज कांप उठती है। 22 वर्षीय दलित युवक विवेकानंद के लिए यह समझ पाना मुश्किल हो रहा है कि आखिर कैसे जाति की दीवार इतनी ऊंची हो गई कि एक पिता ने अपनी ही 20 वर्षीय गर्भवती बेटी की जान ले ली। इस दिल दहला देने वाली घटना को दो हफ्ते बीत चुके हैं, लेकिन सवाल अब भी वही है।

दोस्ती तक तो सब ठीक था, लेकिन जैसे ही विवेकानंद और मान्या ने शादी कर सामाजिक हदों को पार किया, हालात बदल गए। इंडियन एक्सप्रेस के हवाले से अपनी नम आँखों के साथ विवेकानंद कहते हैं, “मैंने एक सपना देखा था कि शायद एक दिन मेरा बच्चा मान्या के पिता की गोद में खेलेगा। मुझे कभी गुमान नहीं था कि जाति का जहर एक पिता को इस कदर अंधा कर देगा कि वह अपनी बेटी का कातिल बन जाएगा।”

पूरे राज्य को झकझोर देने वाली घटना

कर्नाटक में जातिगत हिंसा या ‘ऑनर किलिंग’ की घटनाएं पहले भी होती रही हैं, लेकिन जिस बेरहमी से गर्भवती मान्या की हत्या की गई, उसने पूरे राज्य को हिलाकर रख दिया है। दलित संगठनों ने जहां इसके खिलाफ विरोध प्रदर्शन किया है, वहीं लिंगायत समूहों ने भी इसकी कड़ी निंदा करते हुए ‘पश्चाताप दिवस’ (Repentance Day) मनाया।

फिलहाल, मान्या के पिता प्रकाशगौड़ा पाटिल और उनके

नई दिल्ली: “मान्या के पिता और मेरे पिता काफी लंबे समय से दोस्त थे,” यह कहते हुए विवेकानंद धोड्डमानी की

रिश्तेदार वीरनगौड़ा पाटिल व अरुणगौड़ा पाटिल पुलिस की हिरासत में हैं। उन पर हत्या और एससी/एसटी (अत्याचार निवारण) अधिनियम के तहत मामला दर्ज किया गया है।

सरकार और प्रशासन की सख्ती

इस मामले की गंभीरता को देखते हुए 4 जनवरी को मुख्यमंत्री सिद्धारमैया ने घोषणा की कि मामले की सुनवाई के लिए एक फास्ट-ट्रैक कोर्ट और एक विशेष सरकारी वकील नियुक्त किया जाएगा, ताकि पीड़ित को जल्द से जल्द न्याय मिल सके। उन्होंने यह भी कहा कि उनकी सरकार ‘ऑनर किलिंग’ जैसी कुप्रथाओं को रोकने के लिए विशेष कानून लाने पर विचार करेगी।

धारवाड़ जिले के इनाम वीरापुर गांव में, जहां विवेकानंद और मान्या दोनों का घर है, प्रशासन ने सुरक्षा बढ़ा दी है। धारवाड़ की एसपी गुंजन आर्य ने बताया कि पुलिस स्टेशन स्तर पर निगरानी के लिए आठ सीसीटीवी कैमरे लगाए गए हैं। विवेकानंद और उनके परिवार को 24 घंटे सुरक्षा मुहैया कराई गई है। गांव में शांति बनाए रखने के लिए पुलिस ने ग्रामीणों के

करते हैं. आरएसएस के प्रोफेसरों के यहाँ लाठियां और हथियार रखे जाते हैं.”

आइशी आगे विश्वविद्यालय प्रशासन पर गंभीर आरोप लगाती हुई कहती हैं कि विश्वविद्यालय प्रशासन भी उस हमले में संलिप्त था. इस मामले के अगले ही दिन जेएनयू छात्रसंघ की तत्कालीन अध्यक्ष अइशी घोष ने प्रेस कॉन्फ्रेंस की थी और जेएनयू में एक पब्लिक मीटिंग को भी संबोधित किया था. इस पब्लिक मीटिंग में बॉलीवुड अभिनेत्री दीपिका पादुकोण, राजनीतिक विश्लेषक योगेन्द्र यादव और पूर्व जेएनयू छात्रसंघ अध्यक्ष कन्हैया कुमार भी सम्मिलित हुए थे. अइशी घोष का कहना है कि इस मामले की एक बार भी निष्पक्ष जांच नहीं हुई.

बताते चलें जिस दिन कैडल मार्च आयोजित किया गया था यानी सोमवार को; उसी दिन उच्चतम न्यायालय ने साल 2020 के दिल्ली दंगों के 5 अभियुक्तों की जमानत मंजूर कर दी थी. जबकि उमर ख़ालिद और शरजील इमाम की जमानत को ना सिर्फ नामंजूर किया गया बल्कि उच्चतम न्यायालय ने यह भी कहा है कि अब उमर ख़ालिद और शरजील इमाम उच्चतम न्यायालय में अगले एक साल तक जमानत की याचिका भी नहीं कर सकते हैं.

एबीवीपी की जेएनयू यूनिट के उपाध्यक्ष मनीष चौधरी ने एएनआई से कहा, “कल एबीवीपी और आरएसएस की कब्र खुदेगी जैसे नारे लगे हैं. ये वही एबीवीपी है जिसके 60 लाख से अधिक सदस्य हैं, क्या वो उन 60 लाख लोगों की कब्र खोदने की मांग कर रहे हैं.” हमने इस पर एबीवीपी के जेएनयू यूनिट के अध्यक्ष मयंक पांचाल का पक्ष जानना चाहा कि जब एबीवीपी के लोग अपने नारेबाजी में “वामपंथ की कब्र खुदेगी-जेएनयू की धरती पर” जैसा नारा लगाते हैं तो क्या उस नारे की मंशा में यह उद्देश्य शामिल होता है कि “वामपंथी विचार को मानने वाले लोगों की” कब्र खोदने की मांग कर रहे हैं ? तब वे इस सवाल का कोई स्पष्ट जवाब नहीं देते हैं.

जेएनयू छात्रसंघ अध्यक्ष अदिति मिश्रा ने बताया कि, “विरोध प्रदर्शन में लगाए गए सभी नारे वैचारिक नारे थे और किसी पर व्यक्तिगत रूप से हमला नहीं करते थे. वे किसी को निशाना बना कर नहीं लगाए गए.”

वहीं जेएनयू के कुलसचिव ने एक वक्तव्य जारी किया है जिसमें यह लिखा गया है कि “जेएनयू प्रशासन ने साबरमती परिसर में कल हुए प्रदर्शन के वीडियो का बहुत गंभीरता से

संज्ञान लिया है. इन वीडियोज़ में जेएनयू स्टूडेंट यूनियन के कुछ स्टूडेंट्स ने बेहद आपत्तिजनक, उकसाने वाले और भड़काऊ नारे लगाए हैं. इस घटना को सक्षम प्राधिकारी ने गंभीरता से नोट किया है और सुरक्षा शाखा को पुलिस की जांच में सहयोग करने के लिए कहा है.”

“ऐसे नारे लगाना जेएनयू की आचार-संहिता का उल्लंघन है, और इससे सार्वजनिक व्यवस्था, कैंपस का माहौल और विश्वविद्यालय और राष्ट्र की सुरक्षा पर गंभीर असर पड़ सकता है.”

7 जनवरी 2025 को जेएनयू शिक्षक संघ ने इसी मामले पर एक वक्तव्य जारी करते छात्रों के प्रति प्रशासन के दमनात्मक रवैये और जेएनयू के छात्रों के खिलाफ़ मुख्य धारा की मीडिया ट्रायल की कड़ी निंदा करते हुए कहा है कि, “जेएनयू प्रशासन ने अपने मुख्य सुरक्षा अधिकारी के माध्यम से एक हास्यास्पद कदम उठाते हुए दिल्ली पुलिस से जेएनयूएसयू द्वारा आयोजित एक कार्यक्रम में मात्र नारे लगाने के लिए एफआईआर दर्ज करने को कहा है। यह कार्यक्रम 5 जनवरी 2020 को जेएनयू पर हुए हमले की छठी बरसी पर आयोजित किया गया था। जेएनयू प्रशासन और दिल्ली पुलिस वही संस्थाएं हैं जो छह साल पहले हिंसा की इस निर्विवाद रूप से आपराधिक घटना को रोकने में विफल रहीं और फिर दोषियों की पहचान करने और उनके खिलाफ कार्रवाई करने में असमर्थ साबित हुईं।” आगे इस वक्तव्य में लिखा गया है कि, “2016 की तरह ही, सच्चाई को दरकिनार कर दिया गया है, क्योंकि इस नाटक का असली उद्देश्य केवल सभी विरोध प्रदर्शनों को कुचलने की वैधता प्रदान करना और विश्वविद्यालय के लोकतांत्रिक माहौल को नष्ट करना है.”

हमने पूरे प्रकरण को लेकर वसंत कुंज थाने के SHO और विश्वविद्यालय प्रशासन से बात करने का प्रयास किया लेकिन ख़बर लिखे जाने तक उनकी तरफ से कोई जवाब नहीं मिला।

6 साल पूर्व नकाबपोश लोगों का जत्था जेएनयू परिसर में घुस कर 3 छात्रावासों के छात्रों पर लाठियों, पत्थरों और लोहे की रॉड से हमला किया था। जिसमें लगभग 30 छात्रों को गंभीर चोटें आई थीं। उस समय जेएनयू छात्रसंघ के नेताओं ने दिल्ली पुलिस पर परिसर में दंगा मचा रही भीड़ को सुरक्षा और शह देने का आरोप लगाया था।

- लेखक अम्बेडकर विश्वविद्यालय, दिल्ली के परास्नातक (परफॉर्मेंस स्टडीज) के छात्र हैं।

भांपना चाहिए था।

वह ‘काली शाम’ और अधूरा रह गया एज्जाम

शादी के बाद धमकियों के डर से यह जोड़ा हावेरी शहर में एक रिश्तेदार के घर रहने लगा था। विवेकानंद ने एक दुकान पर काम करना शुरू किया। वह बताते हैं कि वे उनके शादीशुदा जीवन के कुछ सबसे खुशी भरे दिन थे। मान्या बहुत खुश थी, लेकिन गर्भवती होने की खबर देने के बाद भी उसके मायके वालों का दिल नहीं पसीजा।

21 दिसंबर को, जब यह दिल दहला देने वाली घटना हुई, वे दोनों आधार कार्ड अपडेट कराने गांव आए थे। अस्पताल ने सलाह दी थी कि मान्या के रिकॉर्ड में पति का नाम जुड़ना चाहिए। इसके अलावा, विवेकानंद को अगले दिन धारवाड़ में रेलवे भर्ती बोर्ड की ‘डी गुप’ की परीक्षा देनी थी।

शाम करीब 5 बजे, जब मान्या विवेकानंद के माता-पिता के घर पर थी, प्रकाशगौड़ा पाटिल और उनके रिश्तेदारों ने हमला बोल दिया। विवेकानंद उस वक्त वहां नहीं थे। जब वे लौटे, तो देखा कि हमलावर मान्या और उनके माता-पिता को मार रहे थे। विवेकानंद को वहां से खदेड़ दिया गया, लेकिन तब तक पिता ने अपनी बेटी की सांसें छीन ली थीं। इस हमले में विवेकानंद के माता-पिता भी घायल हुए और उन्हें दो दिन अस्पताल में रहना पड़ा।

विडंबना: जो परंपरा मानी, उसी ने जान ली

इस पूरे घटना में सबसे बड़ी विडंबना यह है कि विवेकानंद का परिवार लिंगायत परंपराओं का ही पालन करता है। विवेकानंद कहते हैं, “मुझे बचपन में लिंग दीक्षा दी गई थी। हम बसवन्ना (लिंगायत मान्यताओं के संस्थापक) के सिद्धांतों का पालन करते हैं और हमारे घर में मांसाहार भी नहीं बनता।” बावजूद इसके, जाति के अहंकार ने एक हंसते-खेलते परिवार को उजाड़ दिया।